

La cadena nord-americana CNN va retransmetre l'atac a Bagdad

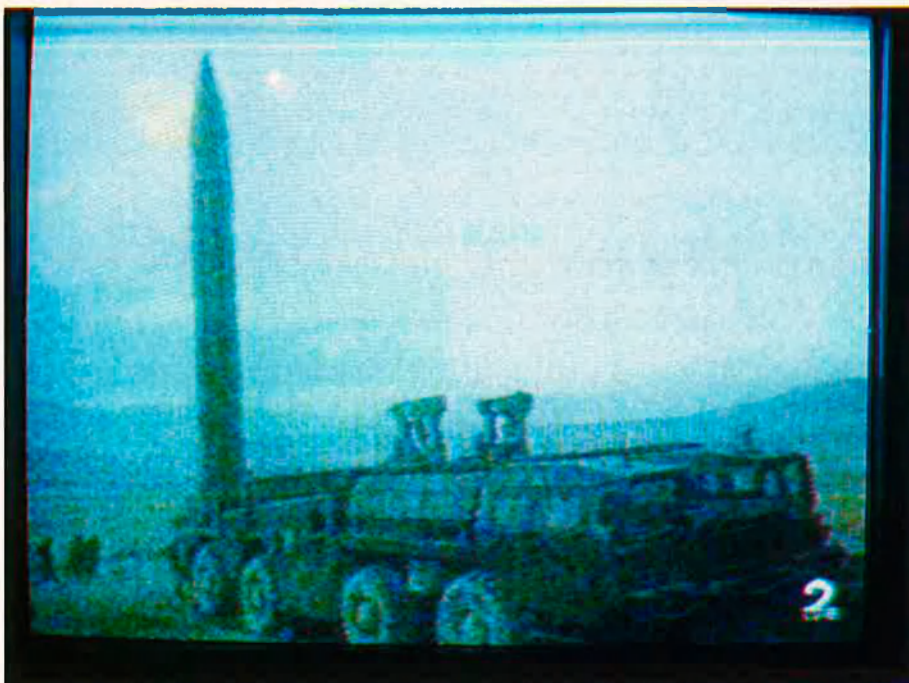
La guerra en directe

Després de l'atac dels EUA a l'Iraq, la cadena nord-americana CNN s'ha consolidat com a la primera emissora mundial de televisió per cable. El món va estar informat gràcies a la CNN, creació de l'empresari d'Atlanta Ted Turner.

Segurament molta gent del país va conèixer Ted Turner mitjançant les fotografies de les revistes del cor que l'associaven sentimentalment a Jane Fonda, actriu. Potser ara, després de l'esclat de la guerra del Golf, Jane Fonda serà coneguda com la dona de Ted Turner, el magnat de la televisió mundial, de la cadena CNN —Cable News Network (Xarxa de Notícies per Cable)—.

I diem que després de la guerra del Golf perquè la CNN, gràcies als 250 periodistes destacats a la zona i als dos milions de dòlars que ha costat l'operació, ha aconseguit ser l'única cadena del món a retransmetre l'inici de l'atac multinacional contra Bagdad. Els periodistes que van dur a terme la proesa, traient el cap per la finestra de l'hotel Rshid i únicament observant i explicant el que succeïa, van ser Bernard Shaw —profesional estrella, junt amb Bobbie Batista, de la CNN, i primer gran periodista de raça negra—, Peter Arnett, i John Holliman. Respecte a Bernard Shaw, es pot explicar que, quan era corresponsal d'una gran cadena nord-americana a Nicaragua durant la dictadura somocista, la guàrdia de l'ex-dictador centramerica va voler-lo assassinar, però no ho va aconseguir de miracle; els guàrdies nicaragüencs van matar el seu substitut, ja que just en aquells dies Bernard Shaw gaudia d'una setmana de vacances. El fet va ser l'inspirador de la coneguda pel·lícula *Bajo el fuego*.

Anècdotes a part, la CNN, creació personal de Ted Turner, va partir de la base que calia fer una emissora de televisió per cable que retransmetés les notícies no a les hores que estiguessin previstes per a la programació, sinó en el mateix moment que es produïssin. Deu anys després d'haver-se iniciat el projecte de la CNN —1 de juny de 1980—, la primera emissora mundial per cable compta amb més de 55 milions d'abonats a tot el planeta, dels quals quatre cinquenes

La Cable News Network, els ulls de la guerra.

ARXIU

parts pertanyen als EUA. En concret, la CNN es pot rebre a 91 països i a 250 mil habitacions d'hotel de tot el món.

La programació de la CNN està formada per notícies cada mitja hora; i, també cada dos quarts d'hora, un espai d'economia i esports, als tres quarts i als un quarts. Això a part, hi ha un informatiu d'una hora al matí, al migdia i a la nit, i un debat diari, anomenat *Crossfire* —Foc creuat—. Els caps de setmana, la programació varia lleument, i s'ha d'ementar el *telenotícies* mundial *World Report*, i el resum dels titulars d'una selecció dels diaris de tot el món, del qual cal ressaltar que l'únic diari de l'estat espanyol que hi és representat és la barcelonina *La Vanguardia*.

La CNN en l'actualitat guanya anualment uns 100 milions de dòlars (9.500 milions de pessetes) i per cobrir esdeveniments com l'esdevingut al Golf compta

amb uns mitjans extraordinaris. Com a exemple de com treballen els periodistes de la CNN ens podem remetre a la revolta dels estudiants xinesos que va acabar amb la massacre de Tiananmen. Mentre els professionals d'altres televisions s'agrupaven a fi de passar imatges conjuntament amb una cinta enregistrada, que havia de ser traslladada a Tòquio o Hong Kong des d'on s'enviava via satèl·lit al seu lloc de destinació —i que arribava un dia més tard—, els periodistes de la CNN usaven un sistema molt més ràpid, costós i enginyós: descomponien un segon de televisió (que consta de 20 *frames* o imatges), i el passaven per telèfon; en total s'enviaven a Atlanta, seu de l'emissora de Ted Turner, vint segons de gravació, és a dir, 400 *frames*. Una volta als Estats Units, es feia el procés invers, i les imatges de Pequín estaven preparades per a sortir en antena pocs minuts des-

prés d'haver sortit de la capital xinesa.

Richard Cheney, secretari de defensa nord-americà, després de l'aparició televisiva de George Bush el dia de l'atac a Saddam Hussein, va fer una roda de premsa. Preguntat per un periodista sobre un dels detalls de l'operació, Cheney va pensar uns segons i va respondre: "Segons les últimes notícies de la CNN...".

Durant les audiències de l'afer *Irangate*, el tinent-coronel Oliver North va ser inquirit sobre els seus lligams amb els serveis secrets per a conèixer la situació

a Nicaragua. I va contestar que estava al corrent de tot el que passava a la *contra* nicaragüenca a través de les informacions de la CNN.

Exemples com aquests se'n podrien esmentar moltíssims. Això no obstant, només farem una llista de les personalitats polítiques mundials que en alguna ocasió s'han declarat espectadors de la cadena de Ted Turner: Saddam Hussein (president iraquità), Tarek Aziz (ministre d'Assumptes Exteriors de l'Iraq), rei Fahd (monarca d'Aràbia Saudita), Torgut Ozal (primer ministre turc), George Bush

(president dels EUA), Henry Kissinger (ex-secretari d'Estat dels EUA), Lech Walesa (líder de Solidarinosc), Nancy Reagan (ex-primerada dama dels EUA), Mikhaïl Gorbatxov (president de l'URSS), Fidel Castro (primer ministre cubà), Iasser Arafat (líder de l'OAP), Margaret Thatcher (ex-primerada ministra britànica), i un llarg etc. No és estrany, doncs, saber que Ted Turner és considerat un dels homes més rics del món, amb una fortuna calculada en 1.760 milions de dòlars.

Eduard Company

La mort en directe

L'espectacle televisiu de la CNN va aconseguir la màxima audiència la nit de dimecres passat. La guerra en directe. Totes les cadenes del planeta es van enganxar al carro nord-americà per rebre les primeres cròniques dels enviats especials a Bagdad. No hi havia imatges, només so telefònic. Dues veus masculines amenitzades amb una fotografia horrorosa, de carnet, i per un mapa-decorat de la zona en conflicte. Un repòrter blanc i un repòrter. El blanc, Peter. El negre, Bernard Shaw.

Al migdia, mentre començaven a servir imatges de Saddam saludant el poble, al mateix moment que els dos repòrters de la CNN comentaven les últimes notícies, algú va entrar a l'habitació de l'hotel des de la qual parlaven els periodistes i va tallar la comunicació. Durant uns segons, es va produir un intent de negociació entre el censor i el periodista. Paraules improvisades per guanyar temps. Talent de professional que sap que l'escolten milers de milions de persones. I de cop, clac, final.

Des d'aquell moment, gran desconcert. Ni Peter ni Bernard Shaw donen senyals de vida. Ens hi hem familiaritzat i no volem que els passi res. Els imaginem bevent whisky mentre la policia iraquiana decideix si els penja o si els afusella. Ens els imaginem al lavabo, amb cara de son, amb el front recolzat a la paret i mirant com la pixera s'escola per la tassa del wàter. Els imaginem escrivint, estirats damunt del llit, provant de dissimular el cuc de terror que els corrou. Els imaginem somrient, sabent que han anat a trobar-se amb una desgràcia massa probable, semi-suïcidi. Peter més xerraire. I Shaw pensant alguna frase per la posteritat. Aquesta, per exemple: "No veig perquè els homes que creuen en els electrons s'han de considerar menys crèduls que els homes que creuen en els àngels". Sergi Pàmies

Totes les cadenes del planeta van connectar amb la CNN.

ARXIU

"Gràcies a la CNN, els EUA no han tingut carta blanca per a arrasar Bagdad.

ARXIU

Una lliçó professional

Si la guerra de Vietnam va ser, a les llars nord-americanes sobretot, una guerra tramesa en directe per les grans cadenes de televisió dels EUA, és a dir, CBS, ABC, la guerra del Golf serà la guerra de la CNN.

Quan Humberto Eco va qualificar la situació del Golf com una guerra de mirades (il·lusions semiològiques universitàries), els corresponsals de la cadena CNN eren els únics que s'hi preparaven, a Bagdad, per la possibilitat real de guerra i es proveien a l'hora d'una ràdio d'ona curta connectada amb la seu central d'Atlanta. Perquè és ben clar que si es produeix un atac general, el primer que es destrueix o es tracta de destruir són els mitjans de comunicació. Així, si la CNN ja havia guanyat la guerra de les imatges de la crisi del Golf, ara, ha guanyat la guerra de la informació, precisament en la nit de l'ofensiva nord-americana sobre l'Iraq i, concretament, sobre Bagdad. L'assenyada previsió de proveir-se d'un senzill transmissor-receptor d'ona curta ha posat en ridícul no solament el centenar de periodistes dels millors i més poderosos mit-

jans de comunicació occidentals, sinó les mateixes empreses que gasten milions de dòlars per poder publicar les notícies amb el segell i la signatura d'enviat especial i que, en el moment més important, quan s'acabaven les mirades semiològiques i esclataven els trons de la tempesta, no han pogut dir ni mu, no han pogut escriure absolutament res. I si ho han fet no ho han pogut transmetre.

El fet doncs, ha estat que la matinada del 16-17 GMT s'ha convertit en el regnat de la CNN, el millor tribut als mèrits de la qual han retut tots, absolutament tots, els diaris —del *Times* a *El País*—, emissores de ràdio —de la *BBC* a *Antena 3*— i estacions de televisió —de les cadenes nord-americanes a la inefable *TVE*—. Òbviament els menys escaldats han estat aquells que, com TV3, ténen un conveni firmat amb la CNN per aprofitar-ne les imatges i les informacions.

Tanmateix el fet significatiu és el mateix. Tots els mitjans de comunicació occidentals hi han fet figa, per dir-ho col·loquialment. Han hagut de palesar i evidenciar explícita ment

la dependència, absoluta i exclusiva, de les notícies de la CNN, és a dir, dels comentaris que dos periodistes (Peter Arnett, Gary Shepard) feien a propòsit del que es deia des de la seua finestra de l'hotel Al-Raschid de Bagdad.

Els dos-cents dòlars que pot costar un excel·lent emissor d'ona curta es metamorfosaren en una factura per la utilització d'imatges i so informatiu de milers de milions de dòlars.

Però el més vergonyós no és aquesta ben guanyada factura econòmica, sinó el fet que tots els mitjans d'informació d'un món tan gran i poderós com el nostre només han pogut transmetre les paraules que balbucejaven uns periodistes que descrivien el que miraven i veien per la finestra de la seva cambra d'hotel; hotel que comparteixen amb els altres periodistes occidentals. En aquell moment emissores de ràdio i de televisió connectaven amb els corresponsals a Bonn, Moscou, Nova York, Aman... Tot, tret d'apurar-se, o més val fingir activitat que no fer alguna cosa.

Si parlem de casa nostra, la cosa..., ja se sap, no som gent seriosa, no ens agrada treba-

llar, som ignorants i el model cultural màxim és *El Show Monleón*. Doncs bé, a casa nostra, la TV3 emparant-se en les imatges de TV3 ens oferia una traducció simultània —¡¡¡¡¡traducció simultània???!— de l'anglo-americà als patols, en què la traductora ni sabia anglès ni sabia català, i dic català perquè estic segur que les traductores, que deuen ser unes persones encisadores, bones mares de família i bones filles dels seus pares, al seu torn, els dona clarament igual que es tracte de català, valencià, patois o swahili.

Tan impresionant ha estat la labor dels periodistes de la CNN —un transmissor-receptor— que, ara, a l'hora del tancament d'El Temps, arriba la notícia que les autoritats iraquianes han prohibit l'emissió d'aquest menut aparell, quan ja tots els mitjans de comunicació es van refent i comencen a mobilitzar els seus corresponsals. L'important és que si aquests tres periodistes no estigueren on són, fent el que fan, els EUA haurien tingut carta blanca per a fer *tabularasa* de Bagdad, d'Iraq, i Déu-sap-lo. **Vicent H. Esteve**